

СТАНОВИЩЕ

върху материалите за участие в конкурс за заемане на академична длъжност ПРОФЕСОР в област на висше образование 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина, професионално направление 6.4. Ветеринарна медицина, научна специалност „Патология на животните”, по дисциплина „ПАТОЛОГИЯ (Специална патологична анатомия)“, обявен от Лесотехнически университет в ДВ, бр. 32/03.04.2020 г., код на процедурата: VM-P-0320-35.

Кандидат за участие в конкурса:

доц. д-р Васил Костадинов МАНОВ, д-р, професионално направление 6.4. Ветеринарна медицина, Лесотехнически университет, София,

Изготвил становището:

проф. д-р Илия Цачев ЦАЧЕВ, д-р, професионално направление 6.4. Ветеринарна медицина, Тракийски университет, Стара Загора

1. Кратки биографични данни за кандидата.

Васил Костадинов Манов завършва през 1989 г. специалността ветеринарна медицина с професионална класификация доктор по ветеринарна медицина във Ветеринарномедицинския факултет на Висшия институт по зоотехника и ветеринарна медицина в Стара Загора. Успехът му по време на обучението и този от държавните изпити е много добър. Сред дипломирането работи като ветеринарен лекар в гр. Бяла Слатина за кратко време, след което е приет за асистент в катедрата по “Патологична анатомия” във Ветеринарномедицинския факултет на Висшия институт по зоотехника и ветеринарна медицина в Стара Загора. Проявява завидно старание както в подготовката и провеждането на упражненията така и в семинарните занятия и практическите изпити по дисциплините “Обща патологична морфология” и “Специална патологична анатомия” От 1989 г. до 1996 г. се занимава активно и с научно-изследователска дейност и е повишен съответно в старши и главен асистент. След 1996 г. преминава на работа във Факултета по ветеринарна медицина към Лесотехническият университет в София, преподаващ същите дисциплини. Доцент Манов през 2009 г. блестящо защитава своя дисертационен труд "Сравнителни патоморфологични проучвания при животни, заразени с български изолати на вируса на болестта на Ауески", за което му е присъдена образователната и научна степен “доктор”.

Избран е за доцент през 2010 г. и изцяло участва в лекционните курсове със студентите по ветеринарна медицина и в провеждането на държавните изпити.

2. Съответствие на подадените документи и материали на кандидата с изискуемите съгласно Правилника за РАС в ЛТУ.

Доцент Васил Костадинов Манов участва в конкурса за професор с пълния комплект документи (22), които се изискват от Правилника за развитие на академичния състав в ЛТУ. На хартиен носител те са представени в 3 екземпляра, а другите 4 на електронен (USB flash drive). Съгласно приложената справка, кандидатът за професор покрива минималните изисквани точки по групите показатели от Правилника за развитие на академичния състав в Лесотехническият университет, област 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина, 6.4. Ветеринарна медицина, както следва:

- Показател А: Дисертационен труд за присъждана на ОНС “доктор” – 50 точки

- *Показател В:* Монографичен труд – 100 точки
 - *Показател Г:* Броят на точките по този показател е 245.63, които надвишават изискуемите 200. Те са получени на база публикувана монография - 100; статии и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация - 81.53; статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни токове - 64.1
 - *Показател Д:* По този показател, свързан с цитирания, приемам събраните 1030 цитирания, надхвърлящи 10-тократно необходимите 100, както следва: 870 от цитирания в реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация; 160 от цитирания в нереферирани списания с научно рецензиране
 - *Показател Е:* Формираните 144.8 точки, надхвърлящи изискуемите 100, са от: ръководство на успешно защитил докторант - 20; участия в национални научни и образователни проекти - 30; публикувани университетски учебници - 80; публикувани университетски учебни пособия – 14.8
- ✚ *Кандидатът за професор, доцент Васил Манов, е с общо 1570.43 точки, 3-кратно надхвърлящи изискуемите минимални 550 за професор.*

3. Оценка на учебно-преподавателската дейност на кандидата.

Доцент Васил Манов е преподавател в катедрата по Вътрешни болести, патология и фармакология във ФВМ в ЛТУ и титуляр на дисциплините „Обща патоморфология“ и „Специална патологична анатомия“. От представената аудиторна и извънаудиторна заетост за последните пет години е видно преизпълнение на учебната му заетост; за академичната 2018-2019 г. само на български език тя е 180 часа от лекции, 96 часа от упржнения и 46 часа от извънаудиторна ангажираност. За повишаване на материалната база в катедрата, доцент Манов е участвал изключително активно в създадената лаборатория по патохистология и тази за приготвяне на макроскопски препарати. Той е автор и на четири учебни програми, а написаните от него и в съавторство учебни помагала са девет, които се използват от студентите по ветеринарна медицина и в София и в Стара Загора.

- ✚ *Кандидатът за професор е изграден и утвърден педагог, заслужил доверието и обичта на поколения студенти от Стара Загора и София.*

4. Оценка на научната, научно-приложната и публикационната дейност на кандидата.

Кандидатът в конкурса представя 46 труда:

- **37 научни статии, 2 монографии и 7 издадени книги.**

Отлично впечатление прави големия брой научни статии в списания с импакт фактор – 12. Останалите са представени в чуждестранни списания – 1 и в български реферирани журналы - 2. В нереферирани издания са отпечатани 20 статии - 17 в български и 3 в чуждестранни. Част от научните съобщения (5) са отразени и в сборници от научни национални форуми; представени и публикувани са резюмета от 23 национални научни форуми с международно участие и 1 от международен. Доцент Манов представя 7 броя самостоятелни научни труда, 2 броя с един съавтор, 2 броя с двама съавтори и 35 броя с трима и повече сътрудници.

- ✚ *Общ брой цитирания на научните трудове – 86 от които 54 в реферирани списания (Scopus и Web of Science),*
- ✚ *Общ импакт фактор на представените научни трудове - 23.66.*

Четири са основните направления в научно-изследователската работа на доцент Манов: 1/ Клинични, патологоанатомични и диференциално-диагностични проучвания при инфекциозни заболявания и неоплазии. 2/ Патологоанатомични и фармакологични

проучвания на проби от растителен произход. 3/ Патологоанатомични изследвания при отравяния с токсични вещества и други. 4/ Изследвания с научно-приложен характер.

В направлението *Клинични, патологоанатомични и диференциално-диагностични проучвания при инфекциозни заболявания и неоплазии*, оригиналните приноси включват:

- 10-годишното молекулярно-биологично изследване на парвовирусна инфекция при месоядни животни в България. За първи път е установен кучешки парвовирус в проби от диви животни и домашни котки [№4].
- Описаната чуждотелна пневмония при куче с гнойно-некротично възпаление на белите дробове, предизвикано от *Pseudomonas aeruginosa*, *Streptococcus pneumoniae* и *Candida albicans*. [№ 18].
- Регистрираната атипичната пневмония при крави, внос от Австрия. [№35].
- Доказаната етиологичната роля на свинския цирковирус 2 (PCV2) у нас в: синдрома на мултисистемното слабеене след отбиването на прасетата (PMWS), синдрома на дерматита и нефропатията при свинете (PDNS), в респираторно заболяване, в нарушения в репродукцията [№16; №20].
- Хистологичните, хистохимичните и електронномикроскопски находки при новородени прасета след заразяването им с ваксинален щам и утеротропни щамове на *Pseudorabies virus* [№. 31; Публ. №34].
- Проучените клинични и патоморфологичните промени от ваксинален щам и два теренни щамове на вируса на *Suid herpes virus 1* при кучета и котки. [№32].
- Описаният случай на паратуберкулоза при говедо с характерните патологоанатомични изменения и доказването на ДНК от *Mycobacterium avium* *ssp. paratuberculosis* с конвенционална PCR [№27].
- Патоморфологичните промени при пренеопластични изменения, прогресиращи до чернодробни и панкреатични неоплазии при пуйчета [№23], пилета [№ 6] и токачки [29], третирани с химичните канцерогени N-нитрозодиметиламин (NDMA) и N-нитрозодиетиламин (NDEA).
- Установената спонгиоза на черния дроб при ембриони на японски пъдпъдък, след прилагането на два химични канцерогена (N-нитрозодиметиламин и N-нитрозодиетиламин) [№25].
- Морфологичните и биохимични промени на кръвта при пилета, пуйчета и токачки, третирани през ранното им ембрионално развитие с химични канцерогени с доказано развитие на паранеопластичен синдром [№ 6; №23; №29].
- Имунохистохимичното изследване с поликлонален карцино-ембрионален антиген и цитокератин 7 за доказване на анапластичен, епителен произход на хепатоцелуларен карцином [№19].
- Доказания невроендокринен произход на тумор при танцуваща мечка [№21].
- Проследеното развитие на вторичен синусит при кон чрез рентгенография и компютърна томография (СТ) [№: 28].

Приносите с потвърдителен характер са:

- Доказания токсичен и канцерогенен потенциал на N-нитрозодиметиламин (NDMA) и N-нитрозодиетиламин (NDEA) *in ovo* върху ембриони от пуйки [№23] и японски пъдпъдък [№25]; NDEA индуцираните неопластични лезии в черния дроб на пилета [№6].
- Установените при зайци миксоми и едем в областта на клепачите и устните, перианалната област, ушните раковини и дисталната част на крайниците от теренен изолат на *Leporipox virus* [№17].

В направлението *Патологоанатомични и фармакологични проучвания на проби от растителен произход* оригиналните приноси включват [№1-3; №5, №8-13, №15, №33]:

- Първите проведени серии от изследвания *in vitro/in vivo* за протективно действие на пречистени екстракти, сапонинови смеси и биологичноактивни вещества от *Gypsophila trichotoma* Wend., три вида от *под Astragalus* L. и *Ruscus aculeatus* L.
- Извършената патологоанатомична оценка на характера и степента на засягане на различни органи.
- Хистопатологичното изследване на черните дробове на третираните с растителни проби животни с наблюдаваните протективни ефекти.

В направлението *Патологоанатомични изследвания при отравяния с токсични вещества и други* приносите включват:

- Оценката на честотата на контактната сенсibiliзация към формалдехид при експозиции сред студенти по ветеринарна медицина, ветеринарни лекари, студенти и стажанти по дентална медицина, специалисти по дентална медицина и непрофесионално ангажирани лица. [№7] - *оригинален принос*
- Установения *Clostridium botulinum* при змии (*Coluber caspius*) [№ 30] – *потвърдителен принос*.
- Клиничната и патоморфологична находка при коне отровени с тис (*Taxus baccata*) [№: 36] - *потвърдителен принос*
- Морфологичната характеристика на яйчиците на водния бивол (*Bubalus bubalis*) в ранния постпубертален период.[№14] - *потвърдителен принос*
- Описаните при кучета случаи на екстрахепатален портосистемен шънт (PSS) [24] - *потвърдителен принос*

В направлението *Изследвания с научно-приложен характер* приносите са:

- Разработената диференциално-диагностична схема на клинични признаци и макроскопските промени при инфекциозни аборти и мъртви раждания при свинете (класическа чума, болест на Ауески, репродуктивен и респираторен синдром и парвовироза при свинете, бруцелоза, лептоспироза, листериоза и хламидиоза) [№ 37] - *приложен принос*
- Изследваната хепатокарциногенност на химични съединения върху птичи ембриони (№.6, №23, №25, №29) - ценна моделна система за експериментални изследвания на рака. Различните модели на интоксикация *in vitro* и *in vivo* даващи възможност да бъдат разкрити механизмите на протективното и антиоксидантното действие на нови биологичноактивни вещества при животни и хора [№ 1-3, №7-8, №10-13, №15 и №33] - *приложни приноси*
- *In silico* протоколът позволяващ в ранен етап предсказването на потенциалът за антидиабетно действие на сапонини от *A. glycyphylloides*. [№10] - *приложен принос*
- Проведените фармакологични и патологоанатомични изследвания с биологичноактивни вещества от растителен произход - предпоставка за разработване на фитопродукти и приложение в хуманната и ветеринарната практика [№1-3; №5, №8-13, №15, №33] - *приложен принос*.

Доцент Васил Манов е автор на две монографии. В първата „Специална ветеринарномедицинска патология“ са представени актуални за ветеринарномедицинската практика патологични процеси и морфологични промени, илюстрирани с оригинални снимки и подкрепени с авторски научни публикации. Във втората „Морфологична характеристика на някои неоплазии при животните“ са систематизирани най-новите данни за морфологията на често срещани онкологични заболявания при животните, подкрепени творчески с богатия клиничен опит на автора.

Двата учебника - „Обща ветеринарномедицинска патология“ и „Патологоанатомична характеристика на заболявания по домашните животни“ - и двете ръководства - „Ветеринарномедицинска обдукционна техника и екарисажно дело“ и „Ветеринарномедицинска хистопатология“ (и английско издание) - представят доцент Манов като напълно изграден учен и утвърден педагог.

5. Оценка на личния принос на кандидата

- ✦ Убеден съм във високия личен принос на кандидата за професор в цялостната му научна, педагогическа, експертна и обществена дейност.

6. Критични бележки и препоръки

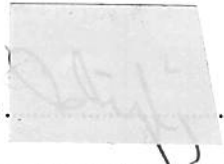
- ✦ *Препоръка.* Да съумее доцент Манов да съхрани академичния си дух и творчески да продължи своето научно и педагогическо ежедневие.

7. Лични впечатления

- ✦ *Само един факт.* Той е единственият асистент от друга катедра, който като избран вече асистент (1990 г.), е посещавал многократно моите занятия по инфекциозни болести с цел обогатяване и осъвременяване на своите разностранни професионални познания!

8. Заключение

Давам своя **положителен вот** за заемането на академичната длъжност **професор** от доцент д-р **Васил Костадинов Манов**. Преподавател и учен с висок професионализъм, със забележителна ветеринарномедицинска клинична практика, със завиден експертен опит, е гордост за Факултета по ветеринарна медицина и Лесотехническият университет в София.

Изготвил становището: 

проф. д-р Илия Цачев, двмн

Становището е предадено на

29 юли 2020 г.